

คริสตจักรภาคที่ 5

ประวัติศาสตร์ภูมิหลังคริสตจักรภาคที่ 5

ในปี ค.ศ. 1872 ศจ.ดร.ดาเนียล แมคคิลวารี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามพ่อครูหลวง ได้เริ่มเดินทางสำรวจหัวเมืองต่างๆ เพื่อขยายงานประกาศคริสต์ศาสนาออกไป ท่านเดินทางครั้งแรกพร้อมกับนายแพทย์ชาร์ล วูแมน หมอมิชชันนารีคนแรกในล้านนา ไปตามเส้นทางเชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง ลงสู่หลวงพระบาง และได้ผ่านมายังเมืองน่านในช่วงปลายเดือนพฤษภาคมปีเดียวกัน

เมืองน่านในสายตาของมิชชันนารีเมื่อปี ค.ศ. 1872 เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงและมีความสำคัญยิ่งเมืองหนึ่งในล้านนา มีความเจริญรุ่งเรือง เจ้าผู้ครองนครเป็นผู้ที่มีความสามารถ ประชาชนมีความผาสุกจากการปกครองบริหารบ้านเมืองของพระองค์ เมื่อมิชชันนารีมาถึงเมืองน่านก็ได้รับการเอาใจใส่อย่างดีจากหลานของเจ้าผู้ครองนครน่าน คือเจ้าบริรักษ์ ซึ่งมิชชันนารีเคยพบที่เชียงใหม่ พ่อครูหลวงกล่าวไว้ในบันทึกของท่านว่า “ข้าพเจ้ารู้สึกรักเมืองน่านตั้งแต่แรกพบ และหมายไว้ว่าจะเป็นที่ตั้งศูนย์มิชชันในวันข้างหน้า” เมื่อถึงปี ค.ศ. 1890 พ่อครูหลวงได้เดินทางมายังเมืองน่านอีกครั้งหนึ่ง ตามเส้นทางเชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน จุดหมายที่เชียงแสน พร้อมด้วยนางสาวการ์เร็ต ลูกสาว ในช่วงการเดินทางระหว่างลำปางถึงน่าน ศาสนาจารย์ฮิวจ์ และนางดอรา เทเลอร์ มิชชันนารีที่ลำปาง (ภายหลังเข้ามาเป็นมิชชันนารีคนสำคัญที่เมืองน่าน) ติดตามมาด้วย ขณะมิชชันนารีเดินทางถึงเมืองน่านในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากข้าราชการเมืองน่าน มีชาวเมืองมางคูมิชชันนารีอย่างเนืองแน่น มิชชันนารีกล่าวว่า ถึงแม้จะมีคนมางคูมากแต่ไม่ค่อยยอมฟังเรื่องราวของคริสต์ศาสนาเลย อย่างไรก็ตามครั้งนี้ มิชชันนารีมีโอกาสดำเนินเข้าเฝ้าเจ้าผู้ครองนครน่านคือ เจ้านันทวรฤทธิเดช ที่คุ้มแก้ว

จากนั้นเดินทางสำรวจ มิชชันนารีได้ให้ความสนใจที่จะจัดตั้งศูนย์มิชชันในเมืองน่านอย่างจริงจังมากขึ้น คือหลังจากการตั้งศูนย์มิชชันที่แพร่ในปี ค.ศ. 1893 แล้ว มิชชันนารีได้มองเมืองน่านว่ามีความจำเป็นที่ควรจะต้องตั้งศูนย์มิชชันอย่างเร่งด่วนเพื่อดำเนินงานฝ่ายคาทอลิกที่จะขยายตัวเข้าเมืองน่าน พร้อมกับการขยายอิทธิพลของฝรั่งเศส ใน การประชุมมิชชันลาวประจำปี ค.ศ. 1894 นายแพทย์ซามูเอล ซี. ฟิเฟิลด์ หรือที่รู้จักกันในนาม “พ่อเลี้ยงบีเบอร์” มิชชันนารีที่ลำปาง รับอาสาที่จะเป็น

มิชชันนารีที่จะมาเมืองน่าน ท่านได้มาทดลองปฏิบัติงานเมื่อช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนมีนาคม ค.ศ. 1894 ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1895 ครอบครัวนายแพทย์ฟีเฟิลด์ พร้อมด้วยนางสาวแคทเธอริน พอลลีน เดินทางมาเป็นมิชชันนารีชุดแรก ตั้งศูนย์มิชชันนารีที่น่านเพื่อดำเนินพันธกิจอย่างแท้จริง แต่อยู่ได้ไม่กี่สัปดาห์ แม่เลี้ยงฟีเฟิลด์ล้มป่วยลงต้องออกจากเมืองน่านไปเพื่อรักษาสุขภาพ นางสาวพอลลีนก็ประสบปัญหาเจ็บป่วยเช่นกัน และได้กลับไปศูนย์มิชชันนารีลำปาง เมื่อถึงต้นเดือนเมษายน ไม่มีมิชชันนารีอยู่ที่เมืองน่านแล้ว มิชชันนารีได้มอบหมายให้ศูนย์มิชชันนารีที่เมืองแพร่เป็นฝ่ายดูแลแทน โดยมีครอบครัวศาสนาจารย์เวสต์ตัน และนางลิลเลียน ซิลด์ มิชชันนารีที่แพร่เข้ามาช่วยดูแลงาน พอถึงเดือนตุลาคม พ่อเลี้ยงฟีเฟิลด์กลับมาเมืองน่าน ท่านได้ซื้อบ้านเก่าของเจ้านายเมืองน่านองค์หนึ่งเพื่อสร้างบ้านพักของมิชชันนารี ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1895 ศาสนาจารย์จอห์น เอช. ฟรีแมน และศาสนาจารย์โรเบิร์ต เออร์วินเข้ามาปฏิบัติงานด้วย

ด้วยเหตุนี้สรุปได้ว่าคริสต์ศาสนาเข้ามาถึงเมืองน่านครั้งแรกในปี ค.ศ. 1872 และมีการจัดตั้งศูนย์มิชชันนารีเพื่อปฏิบัติพันธกิจอย่างมั่นคงในปี ค.ศ. 1895 และตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งมีการก่อตั้งสภาคริสตจักรในประเทศไทยในปี ค.ศ. 1934 นอกจากจะมีพ่อเลี้ยงฟีเฟิลด์เป็นผู้บุกเบิกคนสำคัญ รวมทั้งมิชชันนารีชุดแรกที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีมิชชันนารีผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาปฏิบัติงานอีกหลายท่าน ได้แก่ ครอบครัวศาสนาจารย์เดวิด พาร์ค ครอบครัวศาสนาจารย์เฮนรี ไวท์ ครอบครัวนายแพทย์ซี. เอส. เดนแมน ครอบครัวศาสนาจารย์อาร์เธอร์ พี. บาร์เรตต์ ครอบครัวศาสนาจารย์อีจิว เทเลอร์ ครอบครัวศาสนาจารย์เมเรียน บี. ปาล์มเมอร์ นางสาวยูล่า แวน แวรงเกิล นางสาวลูซี่ สตาร์ลิ่ง ครอบครัวนายแพทย์ดักลาส คอลลินส์ นางจูเลีย แสทซ์ เทเลอร์ (แต่งงานหลังจากภรรยาคนแรกเสียชีวิต) ครอบครัวศาสนาจารย์โอเมอร์ ไวซ์เบคเกอร์ ครอบครัวนายแพทย์โทมัส ฟร็อกเตอร์ และมิชชันนารีครอบครัวสุดท้ายที่มาก่อนการตั้งสภาคริสตจักรฯ ก็คือครอบครัวศาสนาจารย์เฮอร์เบิร์ต สติวาร์ต

มิชชันนารีเหล่านี้ได้เข้ามารับผิดชอบพันธกิจด้านต่าง ๆ เป็นที่รู้จักของคริสเตียนและชาวน่านโดยทั่วไป เช่น ครอบครัวศาสนาจารย์เทเลอร์ หรือ “พ่อครู แม่ครูเทเลอร์” ศาสนาจารย์ปาล์มเมอร์ และนางสาวสตาร์ลิ่ง เป็นผู้ทำให้โรงเรียนเจริญขึ้นเป็นหลักเป็นฐานมั่นคง หรือศาสนาจารย์สติวาร์ต ซึ่งคริสเตียนชาวน่านรู้จักดีนามของพ่อครูสนต้าจ ต่อมาหลังจากปี ค.ศ. 1934 นอกจากนี่ยังมีมิชชันนารีคนอื่น ๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานก่อนการเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง ที่รู้จักกันดีคือ เซเลีย คอลลินส์ พาร์ค หรือแม่เลี้ยงพาร์ค

เมื่อมีการตั้งสภาคริสตจักรฯ ขึ้นในปี ค.ศ. 1934 ได้มีการแบ่งคริสตจักรออกเป็นภาคต่าง ๆ ศูนย์มิชชันนารีน่านเดิมรวมกับศูนย์มิชชันนารีเมืองแพร่ เป็นคริสตจักรภาคที่ 3 ที่การเลือกเจ้าหน้าที่ดำเนินงานของภาค ตามปกติหากเลือกผู้แทนจากเมืองแพร่เป็นประธานคริสตจักรภาค (สมัยก่อนเรียกว่านายภาค) ก็จะเลือกผู้แทนจากเมืองน่านขึ้นเป็นรอง หรือหากเลือกผู้แทนจากคริสตจักรน่านเป็นประธาน ก็จะเลือกผู้แทนจากคริสตจักรแพร่เป็นรอง และตำแหน่งอื่น ๆ เช่น เลขานุการ เหนียวินุก ก็ดำเนินการแบบนี้เช่นกัน ส่วนการประชุมธรรมภิภาค ก็ผลัดกันรับผิดชอบแต่ละปี หลังปี ค.ศ. 1945 คริสตจักรในจังหวัดน่านได้แยกเป็นคริสตจักรภาค 5 จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1948 จึงยุบไปรวมกับคริสตจักรในจังหวัดแพร่ เป็นคริสตจักรภาคที่ 4 แพร่ –

น่าน ตามเดิม เมื่อปี ค.ศ.1954 ผู้แทนของคริสตจักรฝ่ายน่านขอแยกตั้งภาคของตนเอง และได้มีพิธีสถาปนาคริสตจักรภาคที่ 5 เมื่อวันที่ 14 มกราคม ค.ศ. 1955

คริสตจักรภาคที่ 5 น่าน ปัจจุบันนี้มีสมาชิกทั้งหมด 3,195 คน สมาชิกสมบรูณ์ 2,298 คน สมาชิกสำรอง 897 คน

ความคาดหวังของคริสตจักรภาคที่ 5

ทิศทางการประกาศพระกิตติคุณและอภิบาล

พระเยซูคริสต์เป็นของขวัญอันล้ำค่าของโลก เป็นข่าวดี ข่าวประเสริฐ ที่นำความรัก ความรอด สันติสุข ฯลฯ ลงมาสู่ประชาชาติ พระองค์ทรงบัญชาให้สาวกออกไปสั่งสอนชนทุกชาติ คริสตจักรภาคที่ 5 น่าน ได้ตระหนักถึงพระมหาบัญชาที่จะออกประกาศให้กับทุกคนทุกหมู่บ้านให้ได้ยินเรื่องราวข่าวประเสริฐ ทุกตำบลมีผู้รับเชื่อ และทุกอำเภอมีคริสตจักรตั้งอยู่ สำหรับการอภิบาล จะมีผู้อภิบาลเพิ่มขึ้นในคริสตจักร เพิ่มศักยภาพให้กับผู้นำในคริสตจักรทุกระดับ มวลสมาชิกได้รับการเลี้ยงดูฟูมฟักที่ดี มีความเชื่อที่เข้มแข็ง

ทิศทางการพัฒนาบุคลากรและทรัพย์สิน

เพิ่มทักษะการเป็นผู้นำให้กับผู้ปกครอง มีคนยาก ทั้งในและนอกประจำการและกรรมการทุกฝ่าย สร้างผู้นำให้เพียงพอแก่คริสตจักร เสริมทุกคริสตจักร หมวดคริสเตียนและกรรมการทุกฝ่าย มีแผนพัฒนาที่ชัดเจน ส่งเสริมการเรียนการสอนคริสเตียนศึกษาทุกระดับชั้น ส่งเสริมเยาวชนถวายตัวรับใช้พระเจ้า เรียนศาสนศาสตร์เพิ่มมากขึ้น สำหรับทรัพย์สินจะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ กองทุนเพื่อการศึกษา การพัฒนา ตั้งเป็นเครือข่าย เพิ่มประสิทธิภาพให้กับกลุ่มที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงก่อสร้างอาคารสถานที่นมัสการและบริเวณให้สว่างาม

ทิศทางการบพบาทของคริสตจักรต่อชุมชน ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษา สถาบันครอบครัว แก้ไขสิ่งเสพติด โรคเอดส์ เพศศึกษา

ทิศทางการเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทันสมัยทุกคริสตจักร ในการสื่อสาร การพัฒนา การบริหารจัดการ ฯลฯ

แหล่งที่มา

ชำนาญ แสงฉาย. 2548. 70 ปีแห่งพระพร สภาคริสตจักรในประเทศไทย 1934-2004. กรุงเทพฯ : สภาคริสตจักรใน

ประเทศไทย. หน้า 95-98.